

การใช้แสงและสีทางจิตวิทยา เพื่อการออกแบบพัฒนาฉาก*

The use of light and color psychology. To design, develop Scene

Received: October 31, 2018

Revised: December 19, 2019

Accepted: December 27, 2019

วันวิสาข์ พรหมจัน (Wanwisa Promjeen)**

อติเทพ แจ่มนาลาว (Atitthep Chaetnalao)***

บทคัดย่อ

สีและแสงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างสรรค์งานศิลปะในทุกแขนง การออกแบบฉากที่ต้องสามารถบอกผู้ชมได้ถึง สภาพแวดล้อม บุคลิก ลักษณะตัวละคร และผลกระทบที่มีต่อเหตุการณ์ การออกแบบพัฒนาฉากจึงจำเป็นที่จะต้องใช้โทนสีและแสงเป็นองค์ประกอบหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องราว โดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์ร่วมในด้านอื่น ไม่ว่าจะเป็นสภาพสังคม ปรัชญาและความคิด นอกจากส่งผลให้งานสมบูรณ์ สวยงามตามหลักการทางศิลปะ และการสื่อเรื่องราวในแต่ละฉากแต่ละตอน ยังสามารถถ่ายทอดบริบท ที่ส่งผ่านไปยังผู้รับสารได้อย่างตรงตามจุดมุ่งหมาย

การศึกษาเรื่องแสงและสีทางจิตวิทยาเพื่อการออกแบบพัฒนาฉาก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับแสง ความแตกต่างของโทนสี ในการออกแบบพัฒนาฉาก บรรยากาศ อารมณ์ความรู้สึกที่สอดคล้อง เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจสถานการณ์ของเรื่องราวชัดเจน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนบทความศึกษาผลงานจิตรกรรมของ Joseph Mallord William Turner จิตรกรแห่งแสงสี จำนวน 3 ภาพ และ อิทธิพลของสถาปัตยกรรมประเทศ Russia ที่มีต่องานแอนิเมชัน จาก Parovoz Animation Studio และภาพยนตร์ Stop Motion ผลงานของ Russian Studio Soyuzmultfilm ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมกับผู้ผลิตผลงาน วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบพัฒนาฉาก โดยการหาความสอดคล้องและวิเคราะห์อิทธิพลจากสีที่มีต่อการออกแบบพัฒนาฉาก

ผลจากการศึกษาพบว่า แสงและสีเป็นเครื่องมือทางจิตวิทยา ที่สามารถสะท้อนอารมณ์ได้หลากหลาย สร้างความแตกต่างระหว่างฉากที่สื่ออารมณ์ ให้เป็นฉากที่สื่ออารมณ์ได้ยอดเยี่ยม โดยการออกแบบฉากลักษณะนี้คือการสร้างภาพให้มีชีวิตดึงดูดอารมณ์ของผู้ชม โดยใช้แสงและสีในลักษณะต่าง ๆ ตามที่ผู้ผลิตอยากให้อารมณ์นั้นปรากฏในฉาก ก่อให้เกิดความตื่นตาตื่นใจ ซึ่งการใช้สีทางจิตวิทยาเพื่อการออกแบบพัฒนาฉากนั้น ต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดงานสร้างสรรค์ จึงเห็นได้ว่าการใช้แสงและสีทางจิตวิทยาเพื่อการออกแบบพัฒนาฉากนั้น สามารถช่วยให้การออกแบบฉากสื่ออารมณ์ได้ชัดเจนและสร้างอารมณ์ร่วมของผู้ชมได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : ฉาก แสงและสี จิตวิทยา

* บทความนี้เขียนขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ

** นักศึกษาปริญญาเอก คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Ph.D Candidate, Faculty of Decorative Arts, SilpakornUniversity, wanwisa.promjeen@gmail.com,0624463399

*** อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. ประจักษ์สุตประยูรชัยบัณฑิต สาขาการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Lecturer Dr., Doctor of Philosophy Program, Faculty of Decorative Arts, Silpakorn University. Chaetnalao@hotmail.com,

Abstract

Color is an important factor in the creation of art of all types. The set design will better be able to tell the audience the character's personality, environment and impact on events. Design development is the need to use color as a major component. To comply story The analysis model in other areas, whether it is social and philosophical ideas. The resulting work complete The beautiful art The media story in each situation. Also transmit Context A pass to the audience was exactly as intended.

The study of light and color psychology to design, develop scenes. The purpose is to learn about the elements of light of different colors in the design, development scene corresponds to the emotion that the audience understand the story better. Assist the story clear In this study, The authors studied the paintings of Joseph Mallord William Turner, Painter of Light, 3 images and animation works. Russian animation studio Parovoz Animation Studio 2 and movies Stop Motion works of Russian Studio Soyuzmultfilm 1 of the research into the area to collect the produce. The study analyzed data from the relevant knowledge. And Set Design Determination of compliance and analyzes the influence of color on the design scene.

The study finds Light and color psychology Can reflect a variety of moods Light and color can make the difference between a good mood at the scene. A scene where the mood was excellent. The set design aspect is to create a life of emotional appeal to the audience. The use of light and color in different ways, according to create a mood that would appear on the scene. To achieve credibility The use of color psychology to the design, development scene. Through process analysis To be creative It can be seen that the use of light and color psychology to the design, development scene. Can help design and create the mood was clearly emotional involvement of the audience as well.

Keywords: Scene, Light and Color, Psychology

บทนำ

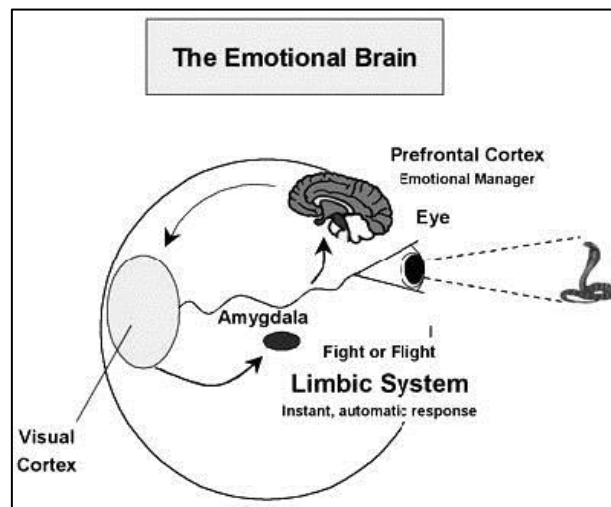
แสงและสี เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสรรค์ศิลปะทุกแขนง รวมไปถึงการออกแบบพัฒนาภาพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อความงาม สะท้อนเรื่องราว ให้ความเพลิดเพลิน เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของภาพในขั้นตอนสุดท้าย สื่ออารมณ์ที่ต้องการให้ผู้ชมประทับใจ จึงจำเป็นที่จะต้องใช้แสงและสีเป็นองค์ประกอบหลัก ในสร้างอารมณ์ให้กลุ่มเป้าหมายได้รับความบันเทิง ออกแบบพัฒนาภาพนับเป็นขั้นตอนที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าขั้นตอนอื่น เพราะฉากช่วยสื่อและเสริมอารมณ์ของผู้ชมได้เช่นเดียวกับตัวละคร เพื่อให้การแข่งขันกับตลาดระดับสากลได้นั้น จะต้องมีการพัฒนาภาพให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อเพิ่มทางเลือกในการสร้างสรรค์ผลงาน แสง สี สามารถเล่าเรื่องราวได้ อีกทั้งยังมีความหมายนัยยะของสีและบรรยากาศนั้นอยู่ในตัว ดังนั้นสิ่งที่สื่อความหมายสามารถถ่ายทอดอารมณ์และเรื่องราวนอกจากบทพูดหรือตัวละคร ก็คือ แสง สี

ซึ่งจากปัจจัยดังกล่าวผู้เขียนบทความเล็งเห็นว่าแสงและสีเป็นส่วนประกอบสำคัญในการเพิ่มอารมณ์ และสามารถเล่าเรื่องราวได้ในตัว อีกทั้งยังมีความหมายนัยยะของสีและบรรยากาศ เนื่องจากสีและแสงที่ต่างกัน ย่อมให้อารมณ์ที่ไม่เหมือนกัน

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการออกแบบภาพ โดยนำแสงและสีทางจิตวิทยามาใช้ในการออกแบบพัฒนาภาพมาถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดต่อผู้ชมได้อย่างสมบูรณ์มากที่สุด

แนวคิดที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้แสงและสีทางจิตวิทยา เพื่อการออกแบบพัฒนาภาพ

สมองกับอารมณ์ (Emotion and brain) เลอดูกซ์ (LeDoux, 1996, 2000 cited in Wood, Wood & Boyd.2008:310-311) กล่าวว่าสมองกับอารมณ์มีความเกี่ยวข้องกัน หากบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าเช่น มองเห็นงู โดยผ่านการแปลความหมายของสมอง ส่วนการมองเห็น (Visual cortex) ข้อมูลจะถูกส่งผ่านกระแสประสาทไปยังสมองส่วนต่างๆ จึงทำให้เกิดการตอบสนองเพื่อเตรียมพร้อมต่อการเกิดปฏิกิริยาสู้หรือหนี (Fight or flight) กระแสประสาทสามารถส่งตรงไปยังก้านสมอง ซึ่งจะตอบสนองโดยการทำหน้าที่พื้นฐานเช่น การหายใจการหดตัวของหลอดเลือด การสูบฉีดโลหิต ฯลฯ ส่วนการตอบสนองของระบบลิมบิก ที่ผ่าน อะมิกดาลาและไฮโปทาลามัสนั้นมักแสดงออกเป็นอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งเกิดขึ้นทันทีโดยอัตโนมัติ ดังนั้นการตอบสนองทางอารมณ์จึงเป็นไปในลักษณะหุนหันพลันแล่น ขาดการยั้งคิดและไตร่ตรองในขณะเดียวกัน หากข้อมูลถูกส่งไปยังพรีฟรอนทอลคอร์เท็กซ์ (Prefrontal cortex) เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการ (Executive functions) วิเคราะห์ไตร่ตรอง ให้เหตุผลและตัดสินใจส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมและมีจัดการทางอารมณ์ที่ดีนั้นคือมีความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional intelligence: (Goleman.1995) หรือ สมรรถนะทางอารมณ์ (Emotional competencies:Cherniss & Goleman.2001 ; Gendron. 2004)

ภาพที่ 1 การเชื่อมโยงสมองกับอารมณ์

Hermann Rorschach ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองต่อสีและลักษณะบุคลิกภาพ โดยเริ่มจากการสังเกตว่า บุคคลที่ซึมเศร้ามักจะมองทุกอย่างอย่างเป็นสีดำ และไม่สามารถจินตนาการงานปาร์ตี้ที่สนุกสนานโดยปราศจากสีได้ และเป็นผู้คิดค้นเทคนิคหยดหมึก Inkblot Test ซึ่งเป็นภาพหมึกบนกระดาษสามารถทดสอบจิตใจคน โดยการคิดค้นนี้ทำให้มีการใช้ประกอบการวินิจฉัยโรคทางจิต Rorschach Test เป็นการทดสอบที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับสิ่งเร้าทางตา วิธีนี้อาศัยหลักเดียวกับวิธี Ink-blot test ผู้ที่นำวิธีนี้มาใช้คือ Herman Rorschach จิตแพทย์ชาวสวิส เป็น projective test ที่ใช้มากที่สุด เพราะสามารถกระตุ้นความคิด และอารมณ์ที่ซ่อนอยู่ภายในให้ออกมาโดยผู้ถูกทดสอบไม่รู้ตัว และชักจูงผู้ป่วนน้อยกว่าวิธีอื่น ทั้งยังไม่ขึ้นกับวัฒนธรรมด้วย

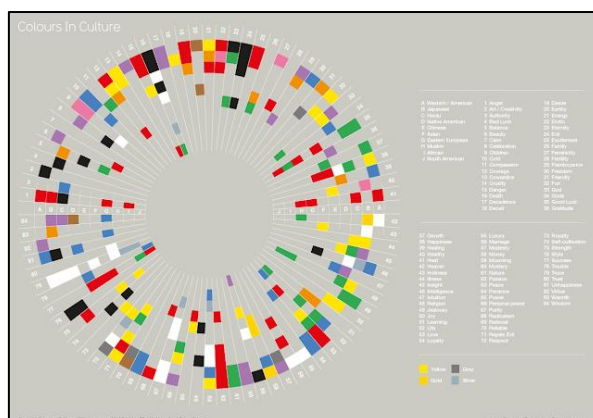

ภาพที่ 2 Rorschach Test

สีเป็นสิ่งเร้าภายนอกที่มนุษย์สามารถรับรู้ได้ทางตาและก่อให้เกิดความรู้สึกต่างๆ กัน (Graves, 1951) ในเชิงจิตวิทยา “สี” มีผลต่ออารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ โดยแต่ละโทนสี หรือกลุ่มสี สามารถสื่อสารอารมณ์ ความรู้สึกที่แตกต่างกัน องค์ประกอบในแต่ละฉากของเรื่องราวที่ดำเนินไป ไม่ได้มีเพียงแค่ตัวแสดง อุปกรณ์ประกอบฉาก แสง เสียง และบรรยากาศแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังมี “สี” เข้ามาเล่นกับอารมณ์ความรู้สึกของคนดู สามารถสื่อได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ นับว่าเป็นส่วนสำคัญในการออกแบบพัฒนาฉาก เพราะเป็นองค์ประกอบ สำคัญที่มีอิทธิพลในเรื่องของอารมณ์ สร้างความสวยงามในฉาก และสามารถสื่อความหมายได้หลากหลาย อีกทั้ง ยังเป็นส่วนประกอบพื้นฐานของการออกแบบศิลปะ (Element of Design) ทุกประเภท

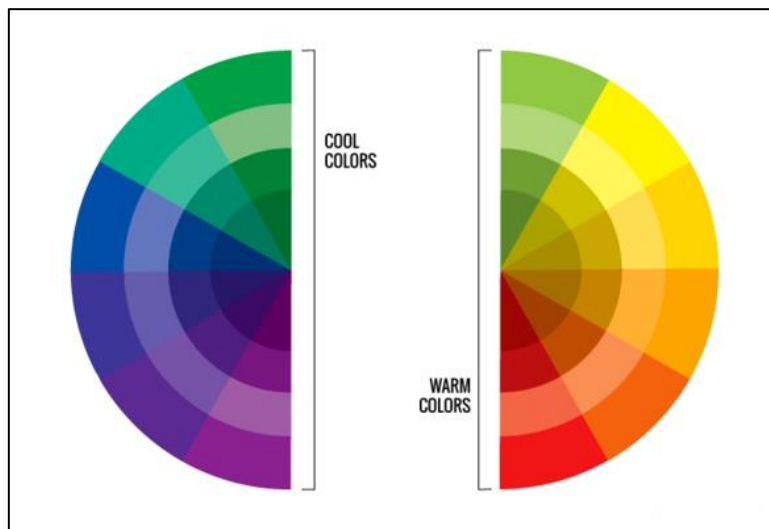
อิทธิพลของสีต่ออารมณ์ สัมผัสอิทธิพลต่อจิตใจมนุษย์แต่ละสีให้อารมณ์ความรู้สึกแตกต่างกันดังนั้นใน การทำงานจึงต้องมีความรู้ถึงปฏิกิริยาของสีทางด้านจิตวิทยา สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณี สมัยนิยมหรือ ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย สีต้องมีประสิทธิภาพพอที่จะให้อ่านหรือผู้ชมจดจำไปถึงจิตใต้สำนึกสามารถทำให้ผู้ชม รู้สึกเหมือนเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นจริง ปรินซ์ (Prinz, 2012 : 202-203) สรุปว่าอารมณ์ส่งผลต่อบุคคลใน กระบวนการรู้คิด คือ การรู้คิดส่งผลต่ออารมณ์ของบุคคลทำให้เกิดอารมณ์ทางลบ เช่น เสียใจ หรือซึมเศร้า

การรับรู้เกี่ยวกับสี จากหนังสือ Graphics for Visual Communication เรียบเรียงเรื่องราวเกี่ยวกับ สีโดยเคล็ก เด็นตัน (Denton, 1992: 102-114) ความโดยสรุปว่าเรื่องราวของสีมีมากมายเกินกว่าจะจำได้ การใช้ สีก็ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวเหมือนคณิตศาสตร์เรื่องของสีอาจขยายวงกว้างออกไปหรือทำให้แคบลงก็ได้ และในเมื่อ สีไม่ได้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางกายภาพของสิ่งหนึ่งอาจมีสีหนึ่งเมื่ออยู่ตามลำพัง แต่การรับรู้เกี่ยวกับสีกลับขึ้นอยู่กับ สิ่งต่างๆ รอบตัวทำให้ต้องศึกษาเกี่ยวกับการตีความด้านกายภาพของสีกระบวนการทางสรีรวิทยา สภาพแวดล้อม สภาพทางวัฒนธรรม อิทธิพลของสีต่ออารมณ์การเชื่อมโยงความคิด การสร้างสัญลักษณ์ให้จดจำ และการให้ความรู้สึกตามสุนทรียภาพ

ภาพที่ 3 Colors In Culture

ทฤษฎีการเชื่อมโยงสีกับสภาวะอารมณ์ (Association Of Color And Mood-Tone) สัมพันธ์ต่อบุคคลในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งรวมถึงความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับสภาวะอารมณ์ด้วย ซึ่งรูปแบบของความเกี่ยวพันระหว่างสภาวะอารมณ์ ถ้าหากเป็นไปในลักษณะที่มีความเฉพาะเจาะจงและมีความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลจะเป็นการเข้าสู่กระบวนการของการเชื่อมโยง การที่นักจิตวิทยาส่วนใหญ่มักจะเลือกกระบวนการนี้ อาจเป็นเพราะการเชื่อมโยงเป็นการตอบสนองทางอารมณ์ต่อสิ่งที่เห็นชัดเจนและเข้าใจได้ง่ายที่สุด การเชื่อมโยงนั้นอาจรวมไปถึงจินตนาการและความจำของบุคคล วัตถุ สถานการณ์ เหตุการณ์ ความปรารถนา และความฝัน ที่มีสีที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วย สี เป็นองค์ประกอบที่ทำงานในระดับจิตใต้สำนึก โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการชักจูงอารมณ์ และแต่งแต้มบรรยากาศ การค้นหาความหมายของสีที่ปรากฏต้องนำไปพิจารณาร่วมกับองค์ประกอบอื่น โดยทั่วไปสามารถแบ่งสีออกเป็นกลุ่ม 2 กลุ่ม คือ สีโทนร้อน เช่น แดง เหลือง ส้ม ให้ความรู้สึกกระตุ้นแรง เร้าร้อน ก้าวร้าว และสีโทนเย็น เช่น น้ำเงิน เขียว ม่วง บอกถึงความสงบสุข ราบเรียบ ว่างเปล่า

ภาพที่ 4 Cool Colors & Warm Colors

แสง จากความสว่างและความมืดจะถูกนำไปเพื่อสื่อความหมายในเชิงสัญลักษณ์ ความสว่างจะหมายถึงความมั่นคง ความปลอดภัย ความศักดิ์สิทธิ์ ความจริง และความสดใส ส่วนความมืดบอกถึงความหวาดกลัว ความชั่วร้าย สิ่งลึกลับ แต่บางครั้งความสว่างและความมืด สามารถสื่อในความหมายที่กลับกันเพื่อใช้สื่อความหมายพิเศษบางอย่าง

การจัดแสงจะให้อารมณ์ต่าง ๆ กัน แสงสีทองยามบ่าย พุ่งเป็นลำจากหน้าต่าง จะให้ความรู้สึกหงอยเหงา แสงนวลสีฟ้าจากดวงจันทร์ให้ความรู้สึกว่าเหงา ลึกลับ แสงสว่างไล่ทั้งภาพให้ความรู้สึกสบายใจ ไม่อึดอัด ต่างกับแสงเข้มจัดสว่างจัด ที่ทำให้เกิดความรู้สึกน่ากลัว อารมณ์ของแสงเป็นหนึ่งใน mise en scene ที่จะทำให้อาภรณ์มีคุณค่าทางศิลปะ (ผศ.ปกรณ พรหมวิทักษ์, 2555: 22)

การออกแบบฉากเป็นการผสมผสานองค์ประกอบให้เข้ากับสถาปัตยกรรมในสภาพแวดล้อมของโลกแห่งความเป็นจริงเพื่อสร้างสุนทรียะของเรื่องราวในฉาก การออกแบบต้องคำนึงตั้งแต่ช่วงเตรียมการผลิต (Pre-Production) โดยต้องทำความเข้าใจกับแนวความคิด (Concept) ของผลงาน เพื่อกำหนดอารมณ์และความรู้สึก (Mood And Tone) ในภาพรวม นักออกแบบควรมีทักษะพื้นฐานทางศิลปะ มีความรู้ในการจัดวางองค์ประกอบของภาพได้ดี โดยเฉพาะการจัดด้านทัศนียภาพ ความสมดุลของภาพ ผลงานจะไม่มี ความสมบูรณ์ หากองค์ประกอบไม่น่าสนใจ บางฉากต้องเข้าใจการออกแบบตกแต่งภายในเพื่อความสมจริง ฉากภายนอกต้องเข้าใจในแง่ของภูมิทัศน์ ภูมิสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อม (Richard Rickitt, 2000: 155) นอกจากนี้ ต้องเข้าใจความเป็นวัตถุ 2 มิติและ 3 มิติ เมื่อมีการเคลื่อนไหวจะเกิดลักษณะของแสงและเงาที่แตกต่างกัน สิ่งสำคัญของการออกแบบ “ฉาก” ต้องสวยงามกลมกลืนไม่แย่งความเด่นไปจากตัวละคร

Joseph Mallord William Turner จิตรกรภาพทิวทัศน์ ชาวอังกฤษ ผู้ถือได้ว่าเป็นรากฐานของงานศิลปะอิมเพรสชันนิสม์ ในปัจจุบันเขาได้รับการยกย่องว่าเป็นหนึ่งในศิลปินที่ยกระดับภาพวาดแบบทิวทัศน์ให้อยู่ในจุดสูงสุดของประวัติศาสตร์ศิลปะ โดยสไตล์การวาดภาพมีอยู่สองลักษณะ ลักษณะแรกคือภาพเหมือนจริงที่ถ่ายทอดด้วยรายละเอียดที่ชัดเจน จนกลายเป็นผลงานที่เป็นที่นิยมในหมู่สาธารณชน ลักษณะที่สองคือการวาดแบบไม่สนใจรายละเอียด แต่เก็บเอาอารมณ์ของทิวทัศน์และบรรยากาศในธรรมชาติด้วย สีที่จัดจ้าน แสงที่พุ่งกระจายและพร่าเลือน ฝีแปรงที่หยาบกระด้างแต่เต็มไปด้วยพลังความเคลื่อนไหว ซึ่งลักษณะการถ่ายทอดภาพวาดที่ลดทอนรายละเอียดและความสมจริงของวัตถุ แต่ไปให้ความสำคัญกับแสงสีและบรรยากาศ ถือกันว่าเป็นแรงบันดาลใจของศิลปะอิมเพรสชันนิสม์

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยการคัดเลือกผลงานจิตรกรรม Joseph Mallord William Turner (1776-1851) จิตรกรเอก ศิลปะลัทธิโรแมนติกของอังกฤษ เป็นผู้ที่ถ่ายทอดภาวะของธรรมชาติที่เป็นจริงไปสู่โลกแห่งจินตนาการ ให้ความสนใจเรื่องความสำคัญของแสงและสี โดยคัดเลือกผลงานอย่างมีเงื่อนไข คือเลือกภาพวาดที่ให้ความสำคัญกับแสงสีและบรรยากาศ ผลงานภาพวาดประกอบด้วย “Snow Storm: Steam-Boat off a Harbour’s Mouth”, “Burning Of The House Of Parliament”, “Great Western Railway” และผลงานภาพยนตร์แอนิเมชันจาก Russian Studio Soyuzmultfilm ซีรีส์แอนิเมชันจาก Parovoz Animation Studio ของประเทศรัสเซียโดยผู้เขียนบทความมีโอกาสได้เข้าชมศิลปินผู้ผลิตผลงานและสัมภาษณ์แนวความคิดในการออกแบบ ภายใต้ทฤษฎีการเชื่อมโยงสีกับสภาวะอารมณ์ (Association Of Color And Mood-Tone) และสมองกับอารมณ์ (Emotion and brain)

ผลการศึกษา

Snow Storm: Steam-Boat off a Harbour's Mouth

ภาพที่ 5 “Snow Storm: Steam-Boat off a Harbour's Mouth” ค.ศ. 1842 สีนํ้ามันบนผ้าใบ
ขนาด 91.40 x 121.90 สมบัติของเทตแคลเลอรี กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

Snow Storm: Steam-Boat off a Harbour's Mouth เป็นภาพเหตุการณ์จริงที่ Joseph Mallord William Turner ผูกตัวเองกับเสากระโดงเรือเดินสมุทรในตอนที่มีพายุหิมะเพื่อสัมผัสกับประสบการณ์การเผชิญหน้ากับพายุคลื่นในทะเลอย่างใกล้ชิดจนแทบเอาชีวิตไม่รอด โดยภาพนี้มีความวิ้งว้างของธรรมชาติเป็นฉากหลังแสดงความตื่นลึกไกลไกล ภาพวาดชิ้นนี้สีที่ใช้จะเป็นสีโทนเย็นและสีโทนกลาง สีที่ใช้จะเป็นสีดำนํ้าตาล สีดำถ่าน สีน้ำตาล สีเทาอมฟ้า สีส้มถึงสีที่มองไม่เห็น ความชั่วร้าย และความมืด สีดำให้ความรู้สึกน่าค้นหา ความมืดว่างเปล่า มืดมน สื่อถึงความโศกเศร้า ความหดหู่ เจ็บเหงา ลึกลับ เจ็บปวด มีความหมายของหนทางอันมีลักษณะอันไกลโพ้น นอกจากนี้ยังหมายถึงพลังชีวิตที่ถดถอยหรืออ่อนล้า หมดพลังและลึกลับสีดำยังเป็นสีที่ขัดขวางการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลง เป็นการปิดบังอำพรางจากโลกภายนอกเป็นสีที่ดึงดูดพลังงานด้านลบ หากใช้มากเกินไปจะทำให้รู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจ และสามารถสร้างบรรยากาศที่ไม่เป็นมิตร การครอบงำ และการสิ้นสุด สีที่ใช้ในภาพนี้ในทางจิตวิทยาเป็นสัญลักษณ์แห่งความโศกเศร้าและความตาย และบางความหมายใช้แทนความชั่วร้ายเมื่อใช้ร่วมกับสีอื่นๆ ก็สามารถสร้างความซับซ้อน ลึกลับได้เป็นอย่างดี สีเทาอมฟ้า สีแห่งท้องฟ้าและน้ำทะเล เป็นสัญลักษณ์ของความเยือก ทั้งหมดนี้ Joseph Mallord William Turner ต้องการจะสื่อถึงพลังอำนาจที่ซ่อนอยู่ในธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นความเคลื่อนไหวของพายุ กระแสน้ำอันปั่นป่วนของทะเล มีอำนาจสามารถเผาผลาญทุกสิ่งทุกอย่างจนหมดสิ้น และในทางจิตวิทยาสีโทนเย็นมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกหดหู่เศร้า มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการกดหรือกล่อมประสาทและจิตใจ เป็นสีที่เข้าถึงสัญชาตญาณและลางสังหรณ์จิตได้สำนึกของมนุษย์ได้ดี ภาพวาดนี้ตีความได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของความพยายามที่ไร้ประโยชน์ ของมนุษย์ในการต่อสู้กับพลังแห่งธรรมชาติ ที่จักรกรต้องการสื่อสารแสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของมนุษย์ยามเมื่อต้องเผชิญหน้ากับความโหดร้ายที่แฝงไว้ด้วยความสวยงามของธรรมชาติ แสงและสีที่ใช้ไม่แสดงถึงความสวยงาม แต่เป็นแสงและสีที่เปรียบเสมือนหายนะที่ใกล้เข้ามาแสดงถึงความรุนแรงของธรรมชาติ

“Burning Of The House Of Parliament”

ภาพที่ 6 “Burning Of The House Of Parliament” (ไฟไหม้รัฐสภา) ค.ศ. 1834 สีน้ำมันบนผ้าใบ
ขนาด 36 x 48 นิ้ว สมบัติของพิพิธภัณฑศิลป์แห่งเมืองฟิลาเดลเฟีย รัฐเพนซิลเวเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา

ภาพจากเหตุการณ์จริงไฟไหม้รัฐสภา ซึ่ง Joseph Mallord William Turner ไปยังที่เกิดเหตุเพื่อบันทึกเหตุการณ์เป็นคนแรก ๆ และถ่ายทอดออกมาเป็นชุดภาพร่างสีน้ำ โดยภาพนี้ใช้สีโทนร้อนในการสื่อ มีการลดทอนน้ำหนักสีเพื่อให้เกิดความเข้มข้น ซึ่งสีที่ใช้ค่อนข้างฉูดฉาด เพื่อการแสดงออกถึงบรรยากาศในธรรมชาติ โทนสีแดงอมส้มของเพลิงไฟ ความหมายในทางจิตวิทยา ให้ความรู้สึกเร่าร้อน น่ากลัว ใช้แทนความหมายของเลือด มีกลิ่นอายของการความเป็นความตาย พลัง อันตราย ความโกรธ ความเร็ว ไฟ ความร้อน สงคราม เป็นสีที่มีค่าสูง และมีอำนาจดึงดูดความสนใจมากที่สุด เป็นสีที่แสดงถึงความก้าวร้าว ความตื่นเต้นเร้าใจ เป็นสัญลักษณ์ของพลังกระตุ้นประสาทและทำให้สายตาได้มากที่สุด สีแห่งอำนาจแสดงถึงการมีพลังและความทะเยอทะยาน หากนำสีแดงมาใช้ในทางจิตวิทยาจะส่งผลให้รู้สึกอัดอัด ไม่สบายตัว หุนหันพลันแล่นและขาดความอดทนเพราะเป็นสีที่กระตุ้นระบบประสาทได้รุนแรงที่สุดให้ความรู้สึกเร้าใจ ทำลาย ความรุ่งเรืองโชติช่วง มีพลังอำนาจ จากภาพวาดสีแดงที่แผ่กระจายออกมาค่อนข้างรุนแรงจึงมีส่วนกระตุ้นเร้าความรู้สึกทำให้ประสาทสัมผัสตื่นตัวและทำให้มีปฏิกิริยาตอบสนองที่เร็วขึ้น ซึ่งตรงกับที่ Joseph Mallord William Turner ถ่ายทอดออกมาเป็นแสงเพลิงของไฟที่เปล่งประกาย มีอำนาจเผาทำลายทุกสิ่งทุกอย่าง

Great Western Railway

ภาพที่ 7 “Rain, Steam and Speed” (ฝน รถไฟ และความเร็ว) ค.ศ. 1844 สีน้ำมันบนผ้าใบ
สมบัติของพิพิธภัณฑ์ศิลปะแห่งชาติ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

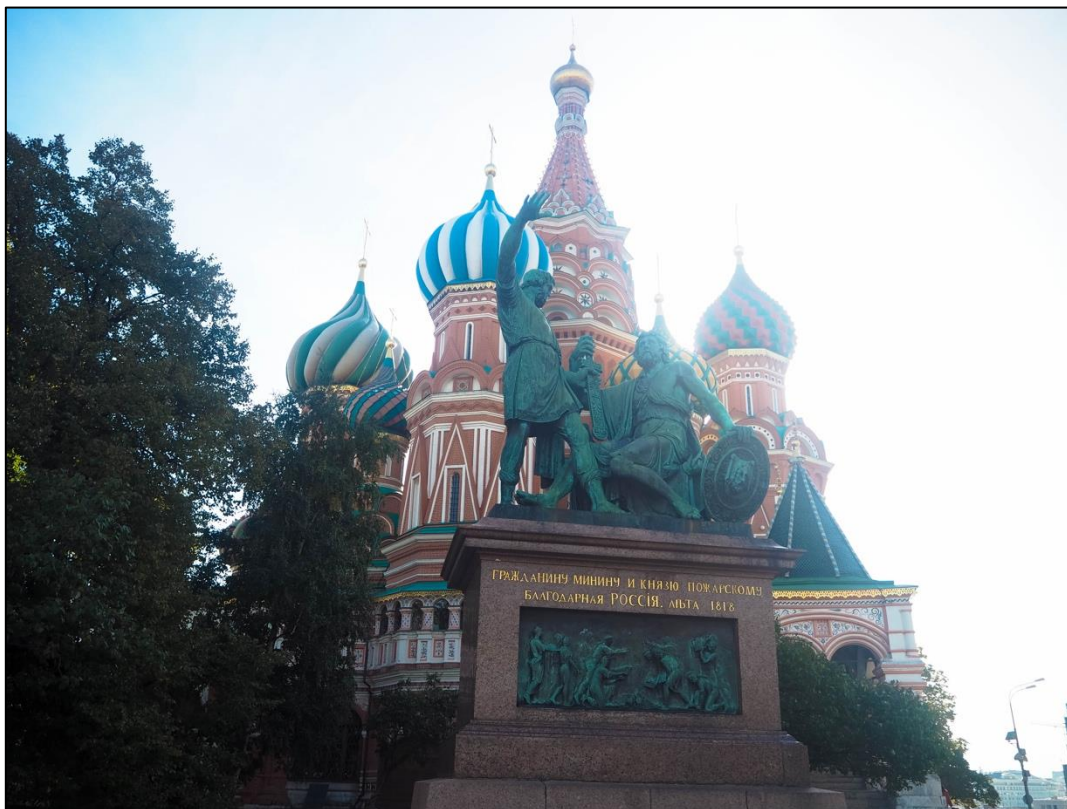
ภาพ “Rain, Steam and Speed” เป็นการผสมผสานกันของสายฝนกับรถจักรไอน้ำที่กำลังวิ่งท่ามกลางดวงอาทิตย์ และพายุ ภาพนี้เขียนขึ้นในปี ค.ศ. 1844 เพื่อแสดงความสนใจอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมในอังกฤษ เกรตเวสเทิร์นรถไฟ เป็นบริษัท รถไฟเอกชนอังกฤษที่กำลังทำงานเพื่อพัฒนารูปแบบการขนส่งที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตำแหน่งของภาพวาดนี้เชื่อกันว่าเป็นสะพานรถไฟ Maidenhead ข้ามแม่น้ำเทมส์ โทนีส์ที่ใช้เป็นโทนเย็น ภาพสีส่วนรวมเป็นโทนสีน้ำตาลอมเขียวและดำ สีน้ำตาลช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ให้ความรู้สึกสมบูรณ์เชื่อมโยงกับธรรมชาติแวดล้อม เพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย สีน้ำตาลออกดำหมายถึงความสุข ความลึกซึ้งซ่อนเร้นสีน้ำตาล เป็นสีของแผ่นดิน เป็นสีที่ให้ความรู้สึกมั่นคง แทนความอบอุ่นมั่นคงไปด้วยหลักทฤษฎี ความเป็นมิตร ซื่อสัตย์ เจียวยุติธรรม หนักแน่น สงบเงียบ เรียบง่าย และสะดวกสบาย อาจจะดูมืดทึบหรือน่าเบื่อ เกี่ยวข้องกับการเติมเต็มของความรู้สึก บำบัดจากความเศร้าโศกความรู้สึกคับอกคับใจ ในทางจิตวิทยามักจะนำไปช่วยเหลือคนที่รู้สึกหมดคุณค่าในตัวเอง และสีเขียวมีการใช้สีในพื้นที่กระจายอย่างนุ่มนวล สีเขียวมีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับธรรมชาติช่วยให้ผู้รับชมมีอารมณ์ร่วมกับสิ่งอื่น ๆ ตลอดจนธรรมชาติต่าง ๆ รอบตัวได้ง่าย ช่วยสร้างสรรค์บรรยากาศของความสบาย ผ่อนคลายสงบ ก่อให้เกิดความรู้สึกสันโดษ สมดุล ละวาง สบายตา มีชีวิตชีวา ทำให้ประสาทต่างๆของมนุษย์ที่มองเห็นผ่อนคลายความเครียดได้ จะสร้างความรู้สึกเย็นสบายธรรมชาติ ชีวิต มนุษยชาติ การเริ่มต้น ความสดชื่น ความปลอดภัย อาหาร ความอุดมสมบูรณ์ ความเป็นอมตะ การเจริญงอกงาม การเติบโต มีพลังช่วยให้จิตใจภายในสงบ ช่วยพัฒนาอารมณ์และพฤติกรรม สื่อถึงเกียรติยศ ความร่ำรวยและเงิน สีเขียวอ่อนนั้นจะช่วยให้รู้สึกสดชื่น ทั้งยังเป็นสัญลักษณ์สากลของคำว่า ‘ผ่าน’ หรือ ‘ไปได้’ สีฟ้า สีแห่งท้องฟ้า เป็นสัญลักษณ์แห่งความสงบ เยือกเย็น มั่นคง ความสว่าง ลมหายใจ ความเป็นอิสระเสรีภาพ สวรรค์ จะทำให้เกิดความรู้สึกสงบ จะเป็นสีที่มีพลังมาก เป็นสีที่ไปกระตุ้นสมองให้มีความฮึกเหิม กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และสัญชาตญาณ โทนีส์ฟ้าจะกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และอิสระ สามารถระงับความกระวนกระวายใจได้ ใช้แสงเงาที่กลมกลืนในความ

เป็นธรรมชาติ ทำให้ดูโปร่งตาไม่ทึบตันเกินไป อีกทั้งทำให้ภาพมีระยะใกล้ไกล มีมิติตื้นลึก สื่อถึงความงดงามของธรรมชาติ ความสงบเรียบร้อยภายหลังเกิดพายุ หรืออีกนัยหมายถึงความก้าวหน้าในอนาคตของประเทศ

สรุป Joseph Mallord William Turner เป็นจิตรกรที่ใช้สี แสงเงาอย่างอิสระ ในการสร้างรูปทรงองค์ประกอบสำคัญ ในการถ่ายทอดจินตนาการสู่ภาพวาด ไม่นิยมนำแรงบันดาลใจจากเรื่องราวในวรรณกรรม เรื่องราวทางศาสนา อารยธรรมกรีกโรมัน และนิยายโบราณ มาสร้างงานโรแมนติกเหมือนจิตรกรท่านอื่น แต่เป็นการออกไปวาดนอกสถานที่ ภาพวาดจึงเกี่ยวกับมนุษย์ สิ่งแวดล้อม ที่มองเห็นแล้วเกิดความประทับใจ ผลงานส่วนมากเป็นการละทิ้งรายละเอียด เพื่อสนองผลงานในลักษณะของสีและแสงที่ต้องการสื่อสารกับผู้ชม มักใช้สีโทนร้อนหรือเย็นเพื่อสื่ออารมณ์เกินจริง พบว่าผู้ชมสามารถเข้าใจภาพได้เพราะเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อมที่สามารถประสบพบเจอในชีวิตได้เหมือนกัน มองดูใกล้และจะเป็นภาพไม่สวย ถ้ามองดูไกล จะเห็นรูปทรงและเรื่องราวของภาพชัดเจน สามารถมองเห็นรูปทรงแต่ละประเภทได้ ระดับสีที่อยู่ในระดับไกลจะไม่ชัดเจนและจืดกว่า ในส่วนของแสงจะมีการยิงแสงตรงไปที่วัตถุ มีเงาที่มืด รูปทรงของเงาที่แปลกตา มีความแตกต่างระหว่างส่วนพื้นที่สว่างและมืดของภาพสูง บรรยากาศในภาพมีหมอกควัน มีการใช้สีเพื่อสื่อความหมายและอารมณ์ต่าง ๆ ทั้งในสีของวัตถุและสีของแสง จากการวิเคราะห์ พบว่าลักษณะเด่นที่สำคัญของงานเทอร์เนอร์ คือ การนำภาวะอารมณ์ศิลปะมาถ่ายทอดสุนทรียภาพของเหตุการณ์ปกติที่เกิดขึ้นในสังคมจริงนำมาสังเคราะห์ผ่านแสงสี ไม่ยึดหลักการ ให้ผู้ชมรู้สึกตื่นเต้น ระทึกและสั่นสะเทือนใจ กระตุ้นการรับรู้เร้าอารมณ์ เพิ่มความรู้สึกพิเศษสะท้อนความงามที่ตื่นเต้นเร้าใจจนใจ เน้นที่ว่าง ฝีแปรงที่สร้างความขรุขระ ใช้แสงเงาจัด อาศัยพลังทางธรรมชาติและสังเคราะห์แสงเงาที่ผ่านอารมณ์ สะท้อนความงามที่เราใจ ตื่นเต้น บางภาพ มุม สามารถเนรมิต สุนทรียภาพโมทัศน์อันเหนือจริง ผลงานส่วนใหญ่มีมิติของความล้าสมัย ผ่านการตัดทอนรูปทรงและสื่อความหมายผ่านแสงสีอย่างเต็มที่ แสดงให้เห็นว่าหากไม่มีรูปร่างรูปทรงของวัตถุเป็นตัวชี้มาแล้ว แสงสีเป็นเครื่องมือที่สามารถกระตุ้นการรับรู้และสามารถเชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์เข้าไว้ด้วยกัน ถึงแม้เนื้อหาที่ต้องการสื่อสารเป็นเรื่องราวทั่วไป ซึ่งเป็นรูปแบบการสื่อสารทางด้านอวัจนภาษาที่น่าสนใจ ผู้เขียนจึงต้องการหาแนวทางในการนำแสงสีมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบพัฒนาฉาก เพื่อจะสามารถสื่ออารมณ์ในงานแอนิเมชันที่ต้องการได้ชัดเจน

รัสเซีย (Russia)

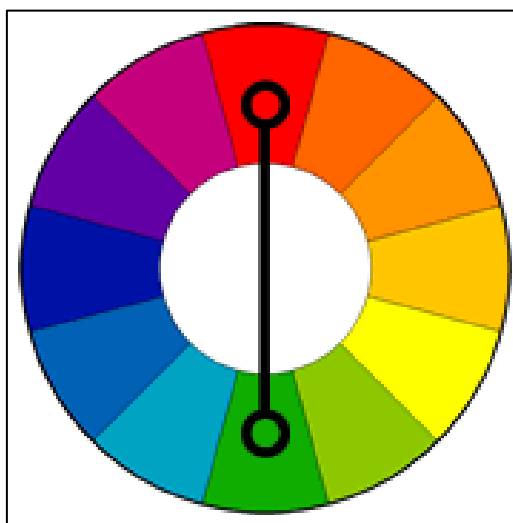
รัสเซีย (Russia) เป็นประเทศที่มีความโดดเด่นในด้านสถาปัตยกรรมและงานศิลปะที่มีสีสันสะดุดตา มีการเลือกใช้สีสันในโทนที่ตัดกันอย่างชัดเจน เมือง มอสโก (Moscow) เป็นที่ตั้งของสถาปัตยกรรมที่มีสีสันสวยงามมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก โดยเฉพาะบริเวณจัตุรัสแดง (Red Square) และสถาปัตยกรรมมหาวิหารเซนต์บาซิล (Saint Basil's Cathedral) มหาเป็นสถานที่จัดพิธีสวนสนามแสดงแสนยานุภาพ ทางทหารมาตั้งแต่สมัยสหภาพโซเวียต ซึ่งรัสเซียเพิ่งจัดแสดงอาวุธยุทโธปกรณ์กว่า 100 ชนิดเพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสครบรอบ 73 ปีวันแห่งชัยชนะ (Victory Day) ไปเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม ค.ศ. 2018

ภาพที่ 8 มหาวิหารเซนต์บาซิล (Saint Basil's Cathedral)

ผู้เขียนบทความได้บันทึกภาพจากการชมผลงานตุลาคม 2561

วันแห่งชัยชนะเป็นวันที่นาซีเยอรมนีลงนามยอมแพ้สงครามต่อสหภาพโซเวียตในสงครามโลกครั้งที่ 2 ปัจจุบันจัตุรัสแดงยังเป็นสถานที่จัดงานเฉลิมฉลองวันชาติ การแสดงคอนเสิร์ต รวมไปถึงการชุมนุมประท้วงของประชาชน จุดเด่นของ จัตุรัสแดง คือ สถาปัตยกรรมมหาวิหารเซนต์บาซิล (St. Basil's Cathedral) หรือโบสถ์ลูกกวาด เป็นมหาวิหารที่ถูกใช้เป็นภาพสัญลักษณ์แทนประเทศรัสเซีย สร้างโดยชาร์อีวานที่ 4 (van IV Vasilyevich) เพื่อเป็นการฉลองชัยชนะจากพวกตาตาร์ในอัสตราคาน และคาซัน ความพิเศษของที่แห่งนี้นี้คือ รูปทรงที่ไม่เหมือนโบสถ์แห่งอื่น อาคารมีรูปทรงแปดเหลี่ยม มี 9 โดม อยู่ในตำแหน่งสูงต่ำลดหลั่นกัน ลวดลาย ขนาด สีสดใสแตกต่างกัน ด้วยสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานระหว่างรัสเซียโบราณ และยุโรปตะวันตก สถาปัตยกรรมที่ออกแบบจึงกลายเป็นหอคอยสูง รูปแท่งเทียนกำลังลุกไหม้ และมีแสงจากปลายเทียน โดมจะมีลักษณะป่องกลางทำให้มีเส้นผ่านศูนย์กลางที่กว้างกว่าบริเวณฐาน ทั้งยังมีลายเกลียว และปลายเรียวแหลม ส่งผลให้รูปลักษณ์สุดท้ายมีลักษณะคล้ายหัวหอมจนเรียกกันว่าโดมทรงหัวหอม โดยสีสันทันงานสถาปัตยกรรมแห่งนี้หากพิจารณาแล้วจะพบว่ามีการใช้คู่สีตรงข้ามกัน (Complementary) ที่ตัดกันอย่างเห็นได้ชัดคือ สีม่วง- สีเหลือง สีม่วงน้ำเงิน-สีส้มเหลือง สีนํ้าเงิน-สีส้ม สีเขียวน้ำเงิน-สีส้มแดง สีเขียว-สีแดง สีเขียวเหลือง-สีม่วงแดง

ภาพที่ 9 สีคู่ตรงข้ามกัน (Complementary)

ผู้เขียนบทความพบว่า การนำเอาคู่สีที่ตัดกันมาใช้ในการออกแบบ ทำให้งานดูมีชีวิตชีวา ซึ่งการใช้สีสดใสหลายสี หากนำมาใช้จนเกินพอดีก็จะทำให้การใช้สีในงานนั้นไม่สวยงามได้ สีแดงที่ใช้เป็นสีหลักในงานสถาปัตยกรรม นักท่องเที่ยวมองว่าเป็นตัวแทนแห่งคอมมิวนิสต์ แต่ความหมายที่แท้จริง คำว่า ‘แดง’ มาจากภาษารัสเซียเดิมนั้นคือ ‘Krasnyi’ ที่แปลว่าสวยงาม แต่เมื่อภาษามีวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ความหมายจากสวยงามก็กลายเป็นสีแดง ซึ่งในปัจจุบันคนรัสเซียละทิ้งความเชื่อเรื่องความหมายของสีกับการสื่อสารทางสัญญาณ เน้นเพียงความสวยงามที่ส่งเสริมกับสถาปัตยกรรมเพื่อให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงาม สีสดใสส่งเสริมกับสภาพภูมิอากาศเมืองหนาวที่ไม่มีสีสดใส โดยเฉพาะในฤดูหนาวที่สีขาวของหิมะสถาปัตยกรรมจะมาช่วยเสริมความสวยงามของเมืองมอสโก (Moscow) ประเทศรัสเซีย (Russia) เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า นอกจากงานสถาปัตยกรรมที่มีสีสดใส งานประเภทแอนิเมชันของรัสเซียเองก็ใช้สีสดใสจัดจ้านร้อนแรงกว่าฝั่งตะวันตกเช่นกัน

Hoffmaniada

Hoffmaniada เป็นภาพยนตร์ Stop Motion ปี พ.ศ. 2561 จากสตูดิโอรัสเซีย Soyuzmultfilm แนวคิดและการออกแบบโดย Mikhail Shemyakin กำกับการแสดงโดย Stanislav Sokolov ภาพยนตร์เรื่องนี้จะขึ้นอยู่กับเรื่องราวสามเรื่องของ Hoffmann (Klein Zaches, The Golden Pot และ The Sandman) โดยมีตัวละครหลักคือ Hoffmann โดยจะมุ่งเน้นไปที่ความเป็นคู่ระหว่างเอกภพจินตนาการของงานเขียนของเขาและอาชีพในชีวิตจริงของเขาในฐานะเสมียนของรัฐบาล ซึ่งเรื่องราวจะขึ้นอยู่กับจดหมายและวารสารของเขา ตัวเอกของภาพยนตร์เรื่องนี้คือ “เอิร์นส์ฮอฟฟมานน์” นักกฎหมาย นักดนตรีและนักเขียนหนุ่มที่อาศัยอยู่ในสองมิติพร้อม ๆ กันคือโลกจินตนาการของผลงานของตัวเองและในความเป็นจริงธรรมดาของเมืองเล็ก ๆ ในภาพของวีรบุรุษของเขา Hoffman จะต้องผ่านสิ่งที่น่าอัศจรรย์ที่สุดและเต็มไปด้วยอันตรายจากการผจญภัย ซึ่งอาจไม่ใช่แค่จินตนาการจากเทพนิยายของเขาเท่านั้น

ภาพที่ 10 การออกแบบฉากในภาพยนตร์ Hoffmaniada
ผู้เขียนบทความได้บันทึกภาพจากการชมผลงานตุลาคม 2561

ภาพที่ 11 การออกแบบฉากในภาพยนตร์ Hoffmaniada
ผู้เขียนบทความได้บันทึกภาพจากการชมผลงานตุลาคม 2561

ภาพยนตร์ Hoffmaniada มีการออกแบบฉากโดยใช้แสงและสีที่พยายามคุมโทนให้ภาพยนตร์อยู่ในโทนสีฟ้า สีนํ้าเงินเข้ม ซึ่งในทางจิตวิทยาเป็นสีที่มีความเรียบง่าย แสดงถึงความเยือกเย็น สง่าผ่าเผย สงบเสงี่ยม ลึกซึ้ง บางครั้งแสดงถึงความเศร้าตามธรรมชาติ สีนํ้าเงินเป็นสีที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับจิตใจได้สูงกว่าสีเหลือง มีความหมายถึงกลางคืนจึงทำให้เรารู้สึกสงบได้ลึกกว่าและผ่อนคลายกว่า เราจะยิ่งเข้าสู่ความสงบและสงบได้อย่างลุ่มลึกเมื่อสัมผัสกับสีนํ้าเงินที่เข้มข้น จึงมักนำมาบำบัดคนที่นอนไม่หลับ เป็นสีที่ความคุมจิตใจภายในให้เกิดความรู้สึกกระจ่างและสร้างสรรค์ ช่วยให้ระบบหายใจสมดุล รักษาโรคความดันโลหิตสูง สีนํ้าเงินเข้มแต่ยังไม่ถึงขั้นสีกรมท่ามีอิทธิพลอย่างสูงต่อการกดหรือกล่อมประสาทและจิตใจเป็นสีที่เข้าถึงสัญชาตญาณและลางสังหรณ์จิตใต้สำนึกดี สีนํ้าเงินเข้มเกินไป ก็จะทำให้รู้สึกซึมเศร้าได้ สีนํ้าเงินที่เข้าสู่โทนดำหรือมืดมากขึ้นยังหมายถึงความโศกเศร้าอย่างที่สุดหรืออารมณ์ที่เศร้าสุดขีดด้วย ให้ความรู้สึกของความหนาวเย็น ความโดดเดี่ยว ภาวะเกี่ยวกับสมอง ภาวะจิตใจหดหู่

เศร้าหมอง ความไม่มั่นคง หรือไม่ต่อสู้ ความเจ็บปวด หรือความใจเย็น มีพลังในการส่งเสริมบรรยากาศอึมครึม ซึ่งสะท้อนความสับสนในจิตใจของตัวละคร แสงและสีจึงมีความสำคัญต่อการสื่อสารในเรื่อง เมื่อวิเคราะห์พบว่าการออกแบบฉากในภาพยนตร์มักจะเป็นโทนสีเย็น แสงสีจะสัมพันธ์กับเหตุการณ์และบรรยากาศตามเนื้อเรื่องที่เน้นเรื่องราวในจินตนาการ ความโรแมนติกจากบทประพันธ์ การให้แสงและสีจึงมีบรรยากาศที่สวยงาม อ่อน แต่คงทิศทางของแสงให้ชัดเจน มีการควบคุมอุณหภูมิแสงตามเหตุการณ์และบรรยากาศของเรื่องราว หากฉากไหนที่เศร้าหม่น การใช้สีให้โทนเย็นภาพรวมจะดูมืด ครึ้ม หรือหากต้องการให้สื่อไปถึงความกล้ากลืน เศร้า ในช่วงเวลากลางวัน ที่ท้องฟ้าสว่าง จะมีการนำแสงเงามาช่วยในการสื่อความหมาย หากใช้สีไม่ได้มักจะใช้แสงเงาแทน ซึ่งการจัดแสงในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นลักษณะ “แสงนุ่ม” เงาที่มีในภาพยนตร์ขอบจะไม่ชัดเจน แสงนุ่มจะให้ความเปรียบต่างระหว่างเงาที่เกิดขึ้นกับส่วนที่ถูกแสงน้อยกว่า เงาที่เกิดไม่ดำมาก และมีความฟุ้งกระจายของแสงมากกว่า การจัดแสงสี ที่ดีจะช่วยให้ฉากสวยงาม สร้างบรรยากาศอารมณ์ความรู้สึก สร้างมิติ และยังช่วยส่งเสริมสนับสนุนการแสดงอารมณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าแสงและสีมีอิทธิพลในเรื่องของการสื่อสารอารมณ์กับผู้ชม นับเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านเรื่องราวและบรรยากาศผ่านแสงสีที่ใช้ในการออกแบบ ไม่ใช่เพื่อความสวยงามเพียงอย่างเดียว แต่เป็นไปเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

Parovoz Animation Studio

"Parovoz" เป็นสตูดิโอที่สร้างโดยผู้สร้างสรรค์สองคนคือ Eugeniy Golovin และ Vadim Volya และโปรดิวเซอร์ Anton Smetankin สตูดิโอ "Parovoz" กำลังทำงานในอุตสาหกรรมภาพเคลื่อนไหวดิจิทัลเต็มรูปแบบเพื่อสร้างภาพยนตร์และภาพเคลื่อนไหว VFX การสร้าง TVads และ Games

Heroes of envell

เพื่อนนักเรียนสี่คนจากเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กพบคอมพิวเตอร์แล็ปท็อปที่ผิดปกติ ซึ่งเป็นตัวกลางเชื่อมต่อเข้าสู่โลกของเกม "Heroes of Envell" กับการผจญภัยจริงและอันตรายที่แท้จริง เช่นเดียวกับสภาพแวดล้อมของเกมที่ไม่สามารถคาดเดาได้ การแสวงหาอาจเปลี่ยนเป็นการแข่งขัน

ภาพที่ 12 การออกแบบฉากซีรีส์แอนิเมชัน เรื่อง “Heroes Of Envell”

ผู้เขียนบทความได้บันทึกภาพจากการชมผลงานตุลาคม 2561

ภาพที่ 13 การออกแบบฉากซีรีส์แอนิเมชัน เรื่อง “Heroes Of Envell”
ผู้เขียนบทความได้บันทึกภาพจากการชมผลงานตุลาคม 2561

Leo & Tig

การผจญภัยของเสือดาวขนาดเล็กเสือดาวชื่อ Leo และเพื่อนที่ดีที่สุดของเขา Tig ทุกวันพวกเขาเล่นและค้นพบสิ่งใหม่ ๆ เพื่อน ๆ สำรวจสภาพแวดล้อมที่น่าตื่นตาตื่นใจของ Far East เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งใหม่ ๆ เกี่ยวกับโลกรอบ ๆ ตัวพวกเขาและเพื่อนต่างชนิดผ่านการผจญภัยของพวกเขา Leo และ Tig เรียนรู้ที่จะเป็นมิตรและใจดีเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันและเคารพในธรรมชาติ

ภาพที่ 14 การออกแบบฉากซีรีส์แอนิเมชัน เรื่อง “Leo&Tig”
ผู้เขียนบทความได้บันทึกภาพจากการชมผลงานตุลาคม 2561

Fantasy Patrol

นำเสนอการผจญภัยที่น่าตื่นเต้นและน่าตื่นตาตื่นใจของนักมายากลสี่คน ได้แก่ Helena, Valery, Mary และ Snowy เพื่อนทั้งสามมาที่เฟลิสตันเพื่อเยี่ยมชมอุทยานเทพนิยายที่ซึ่งพวกเขาได้พบกับหญิงสาวเฮเลนา การเอาชนะความท้าทายและความแตกต่างผู้หญิงกลายเป็นเพื่อนที่ดี พวกเขากลายเป็นทีมที่อุทิศตนเพื่อควบคุมพลังแห่งจินตนาการและรักษาความสงบ

ภาพที่ 15 การออกแบบฉากซีรี่แอนิเมชัน เรื่อง “Fantasy Patrol”

ผลงานการออกแบบของ Parovoz Animation Studio ส่วนใหญ่จะใช้สีคู่ตรงข้ามประกอบกัน อย่างเช่น สีแดงและสีเขียว สีน้ำเงินและสีส้ม สีส้มแดงและสีเขียวอ่อน สีเหลืองและสีม่วง สีที่มีความ Contrast กันอย่างชัดเจนมาก

ผู้เขียนบทความพบว่าการออกแบบนั้นก็เพื่อให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก ทางผู้ผลิตจึงเน้นใช้โทนสีสดใสร้อนระอุดูที่เด็กสามารถจดจำได้ง่าย ใช้สีที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกทางด้านความสวยงาม ประชัญขั้นสูง กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ แรงบันดาลใจ เมื่อนำมาใช้กับเด็ก จะส่งผลให้เด็กเกิดจินตนาการเรียนรู้และช่วยเรื่องสมาธิ ปลอดภัย และช่วยลดความเครียด อีกทั้งยังช่วยสร้างสมดุลของจิตใจให้พ้นกลับมาจากภาวะตกต่ำหรือความเศร้าที่ครอบงำอยู่ เพิ่มความรู้สึกปลอดภัยจากอันตรายและความน่ากลัวทั้งหลายมักจะเป็นสีที่มีความหมายถึงการผ่อนคลาย การกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์อย่างลึกซึ้ง สีสดใสเหมาะสมกับวัยของกลุ่มเป้าหมาย หากพิจารณาให้ลึกซึ้งไปถึงตัวละครพบว่า การใช้โลกของสัตว์ในการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก รับรู้เรื่องราวได้ดี จดจำตัวละครได้มากกว่าการใช้มนุษย์เป็นตัวละครหลัก แต่หากใช้มนุษย์ในการเดินเรื่อง บทความเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน เพราะเป็นความสัมพันธ์ที่มีความสำคัญต่อกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นผู้สร้างผลงานต้องคำนึงถึงการสื่อสาร เพื่อให้ผลงานเป็นไปตามที่ต้องการ ซึ่งเทคนิคในงานแอนิเมชันสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กมีหลากหลายเทคนิคที่จะสามารถส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างตัวละคร บท การตัดต่อแสง และเสียง แต่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของ Parovoz Animation Studio คือการใช้โทนสีสดใสเพื่อกระตุ้นการจดจำและช่วยสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมกับเรื่องราวที่นำเสนอ เพื่อให้ได้ภาพในจินตนาการที่สวยงามตามต้องการ

ผลการวิจัย การใช้แสงและสีทางจิตวิทยา เพื่อการออกแบบพัฒนาฉาก

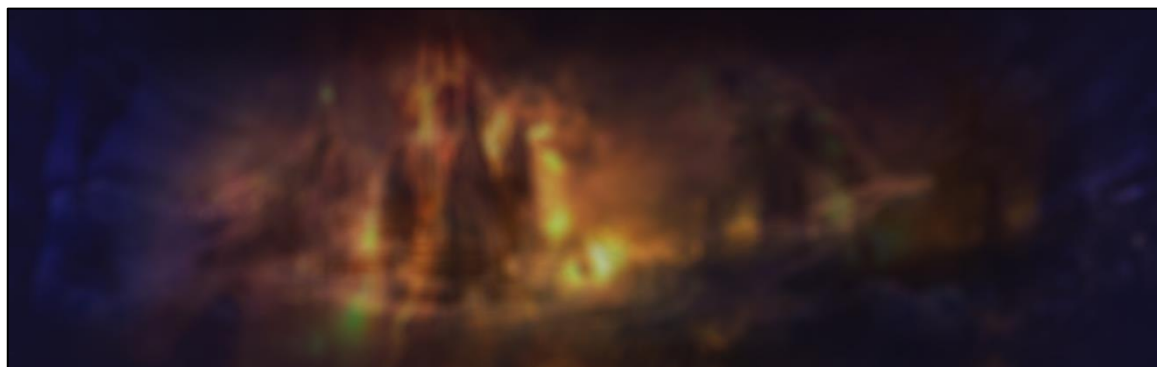
จากการศึกษาข้างต้นสิ่งที่สื่อความหมายสามารถถ่ายทอดอารมณ์และเรื่องราวออกมาจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม ก็คือ แสง สีและบรรยากาศ ผู้เขียนบทความจึงได้ทดลองใช้แสงสีพร้อมนำข้อมูลต่าง ๆ มารวมกันเป็นผลงานการออกแบบพัฒนาฉาก เนื่องด้วยรูปแบบของแอนิเมชันในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อเรื่องตัวละครลักษณะไทย แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร หากใช้วิธีการคิดและแสดงออกที่มีเพียงปัจจัยปัจจัยเดียวอย่าง แสงสี อาจจะสามารถส่งผลต่อปฏิกริยาการรับรู้ของมนุษย์ได้มีประสิทธิภาพได้มากกว่า หากทดลองใช้วิธีการที่แตกต่างจากเดิมอย่างสิ้นเชิง โดยการทดลองครั้งนี้จะเป็นการใช้แสงสีในกำหนดฉาก เพื่อสื่อเรื่องราวและอารมณ์ลักษณะ 2 มิติ โดยใช้การผสมผสานเทคนิคการวาดลงไปบนฉากหลัง (Matt Painting) โดยใช้ทั้งคู่สีตรงข้าม โทนร้อน โทนเย็น ในการออกแบบพัฒนาฉากและนำมา “ลดทอนรายละเอียด” ตามเทคนิคที่ได้ศึกษาเพื่อสร้างสรรค์ให้เป็นเนื้อหาและสาระของผลงาน แล้วจึงกระทำการลดความสมจริงให้น้อยลง คงไว้เพียง แสง สี และบรรยากาศที่ต้องการสื่อสารในเนื้อหา ทดลองใส่โทนสีต่างๆ กันออกไป เพื่อหาสีที่ช่วยสื่อถึงความรู้สึกบรรยากาศการสื่อสารสาระสำคัญของภาพ และแสงที่เป็นส่วยช่วยให้องค์ประกอบในภาพรวมสมบูรณ์ขึ้น แสดงภาพตัวอย่างดังนี้

ภาพที่ 16 ผลงานการออกแบบเชิงทดลองโดยใช้สีโทนเย็น

ภาพที่ 17 ผลงานการออกแบบเชิงทดลองโดยใช้สีโทนร้อน

ภาพที่ 18 ผลงานการออกแบบเชิงทดลองโดยใช้สีคู่ตรงกันข้าม

ผู้เขียนบทความพบว่า ในการออกแบบพัฒนาฉาก สีโทนเย็น สีโทนนี้ เป็นสีที่ไม่โดดเด่น มักจะถูกกลืนหายไปเสมอ หากนำไปใช้กับการออกแบบพัฒนาฉาก เหมาะกับฉากที่ต้องการให้เกิดความรู้สึกถึงพลังความลึกกลับ บรรยากาศอึมครึม ซ่อนเร้น ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน สีโทนร้อนเป็นสีที่กระตุ้นเร้าความรู้สึก เป็นสีที่ช่วยเน้นอารมณ์มนุษย์ได้เป็นอย่างดี สามารถนำไปใช้กับฉาก ที่ต้องการสร้างความน่ากลัว ฉากที่มีเลือด มีกลิ่นอายของการฆ่าฟัน หรือใช้เปิดฉากที่มีสัตว์ประหลาด ปีศาจ สีตรงกันข้าม ทำให้มีจุดเด่น จุดสนใจและจดจำได้มากที่สุด เหมาะกับการออกแบบฉากในจินตนาการและสิ่งเหนือธรรมชาติได้ดี การนำไปใช้งานมีความซับซ้อน ดังนั้นเมื่อจับคู่แล้วต้องมีการปรับองค์ประกอบที่นำมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพื้นที่ของสี โทนสีที่เสริมบรรยากาศของภาพการผสมสีเพิ่ม และเติมเต็มระดับความเข้มของสีให้เหมาะสมจึงจะได้ผลลัพธ์การออกแบบที่เหมาะสม

ซึ่งจากผลงานการทดลองพบว่าส่วนหนึ่งแสงและสี สามารถถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกเป็นหลักได้ แต่ในอีกแง่หนึ่ง แม้จะเป็นสีเดียวกันแต่ยังสามารถสื่ออารมณ์และความหมายที่หลากหลาย การใช้แสงและสีในการออกแบบพัฒนาฉาก อาจส่งผลให้มีปัญหาในบางฉากแสงสีอาจจะที่ไม่สามารถสื่อความหมายได้เพียงพอ นั้นเพราะมนุษย์มีความรู้สึกต่อสีกว้างมาก ในแต่ละเชื้อชาติ ประเพณีวัฒนธรรม สมัยนิยมมีความเชื่อเกี่ยวกับสีที่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

แสงและสีเป็นสัญลักษณ์เพื่อการสร้างความหมาย รูปร่างแสงและสีในธรรมชาติทำให้พบเห็นความหลากหลาย ธรรมชาติจึงเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้ทำงานศิลปะเกิดแรงบันดาลใจในการคิดหาวิธีการสร้างสรรค์ แสงและสีเป็นต้นกำเนิดปรัชญา ความคิด ทศนคติ เป็นการสื่อสารความหมายผ่านรูปร่าง ในการดำเนินการสร้างสรรค์ จุดสำคัญคืออารมณ์ในแง่ส่วนบุคคล อาจคิดและเห็นแตกต่างกัน แต่ความแตกต่างของแสงและสี รูปร่าง บรรยากาศ ลักษณะความอ่อน เข้ม พลังของสี พลังของแสง สามารถทำให้ผู้รับสารเกิดจินตนาการและสื่อสารเนื้อหาสาระได้ และยังเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลกระทบอย่างมากในการสื่อสารระหว่างตัวเนื่องานและผู้ชม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การออกแบบพัฒนาจากการใช้แสงสีทางจิตวิทยาจะมีประโยชน์ต่อผู้สนใจในการออกแบบพัฒนาอีกไม่มากนักน้อย ในเรื่องของการใช้แสงสีรวมถึงกระบวนการในการสร้างผลงาน การใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อไปต่อยอดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

References

- Chiubang,T. (2004) . rīanrū thrītsadī sī (Learning Theory Of Colour).Krung Thēp... : ‘ō dīan satō .
- Choarong, S. (2004). kān chuām yōng sī kap saphāwa ‘ārom khōng wairun tōn plāi lāe phūyai tōn ton . Čhulālongkoṇmahāwitthayālai.
- Graves, M. (1951). The art of color and design. New York:McGraw – Hill.
- Jeffrey A.Okun, Susan Zwerman. (2010). The VES Handbook of VisualEffect. Oxford: Focal Press.
- Kamchat, B. " Color Therapy sāt hāng sī phūa kān bambat rōk " chīwāchit . pī thī kao : siphok Phrutsachikayon ๒๕๔๙. nā hasippaēt - ๖๖.
- LeDoux, J. (1996). The emotional brain. New York :Simonand Scuster.
- Nimsamœ, C. (1995). ‘ongprakōp khōng sinlapa . Krung Thēp... : samnakphim Thai Watthana phānit .
- Pantone Plus Color Bridge (2016).PANTONE LLC.
- Phonmawithak, P. (2012). kānkam kap phāpphayon . Krung Thēp... : ‘ē sīa dīchitōn kānphim .
- Prinz, J. (2012). “Emotion” The cambridge handbook of cognitive science. New York : Cambridge University press.
- Richard J.Radke. (2013). Computer Vision for Visual Effects. New York:Virgin Publishing Ltd.
- Richard Rickitt. (2000). Special Effect the history and technique. NewYork: Billboard books.
- Soonbhongsri, K.sōngphanhārōjhasīphā . sunthariyasāt lak pratyā sinlapa thrītsadī thatsanasin sinlapa wīchān . Krung Thēp... samnakphim hāng Čhulālongkoṇmahāwitthayālai .
- Stephen Cavalier. (2011). The World History of Animation. London: Arurum Press Ltd.
- Tangcharoen, W. (1992) . thrītsadī sī phūa kānsāng san sinlapa . Krung Thēp... : ‘ō dīan satō .
- Thipwari, T. (2018). thamma nai thammachāt sū ngān čhitrakam . kān prachum wīchākān radap chāt mahāwitthayālai theknōyī rāt mongkhon Rattanakosin khrang thī sām kārabūn nā kān khwāmru phūa sangkhom thī yangyūn . sinlapa prayuk lāe ngān sāngsan .